

Zdroj: <http://www.sever.cz/text.asp?clanek=2655>

Báječný rok Michaela Viewegha: sonda do života úspěšného spisovatele? Zuzana Fojčíková /

22.6.2006

Části lidí se při vyslovení jeho jména zrychluje tep a tvrdnou rysy v odmítavém gestu. Pro jiné je to úžasný a skvělý spisovatel, který umí dobře psát. Po osmi románech, dvou novelách, sbírce povídek, dvou sbírkách fejetonů a divadelní hře letos vydává svůj deník. Seznamte se, Michal Viewegh a jeho Báječný rok.

Deník nebo paměti jsou velmi vděčným žánrem pro fanoušky i odpůrce každého spisovatele. Fanoušek hltá každé slovo a má pocit, že se spisovatelem málem „sdílí jedno lože“, odpůrce kroutí nad mnohým odstavcem hlavou a mumlá si „panebože, to je ještě větší blbec (pokrytec, narcista, nadutec, namyšlenec - dosadte si dle libosti), případně literární neumětel, než za jakého jsem ho považoval.“

Michal Viewegh ve svém deníku počítá s oběma těmito typy svých čtenářů a k oběma z nich přistupuje odlišným způsobem. Své fanoušky Viewegh opravdu poctivě seznamuje s každým dnem svého života v roce 2005, ale není to v žádném případě reality show typu Vyvolených, kdy bychom sledovali každou minutu. Tu a tam se člověk dokonce neubrání dojmu, že jsou zápisky psány „na efekt“ – aby ohromily, nebo aby potvrdily bulvárem prezentovanou pověst.

Ani v žánru deníku se Viewegh neubrání tendenci k přikrašlování „té nudné a fádňi reality“. Děje se tak jednak výběrem některých událostí, které zmiňuje, jednak tím, co říci nechce. A tak se zkrátka nikdy tak úplně nedozvíme, co se děje v hotelových pokojích spisovatelů po autorských čteních a následných posezeních s fanynkami u vína, na stranu druhou mohou Dějiny české literatury v jednom ze svých budoucích svazků napsat, že oblíbený autor české prózy na přelomu tisíciletí trpěl ve svých čtyřiatřiceti letech hemeroidy.

Odpůrce svého díla, zejména pak literární kritiky, Michal Viewegh dráždí koktejlem vtipných a zároveň velmi ostrých invektiv. Na kráse a údernosti jim však velmi ubírá fakt, že se opakují s frekvencí zhruba co pět stran. To pak vede k tomu, že celá tahle linka knihy působí jako nářek samozvaného „génia české literatury“ a člověk má skoro chuť fandit kritikům.

Báječný rok Michala Viewegha je řemeslně velmi dobře odvedeným kouskem (jako ostatně všechny jeho knihy). Viewegh moc dobře ví, co na čtenáře zabírá a hojně toho využívá. Čtenář tak dostane přiměřeně šťavnatou porci, ale nebýt jednoho motivu, měl by člověk pocit, že je to porce tak trochu mcdonaldovská – precizní, ale přesto prefabrikát a neosobní. Tím klíčovým motivem je nález rakoviny u Vieweghova otce a vyhlídka brzké tátovy smrti (Vieweghův otec skutečně v roce 2006 zemřel). Tyto pasáže donutí vystoupit Viewegha ze své role a on se před námi najednou objevuje jako člověk a milující syn. A ne pan spisovatel.